

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

19 maart 2008

Ons kenmerk

VSV/DIR/2008/9563

Onderwerp

Toezicht Inspectie op registratieplicht verzuim

In het Algemeen Overleg d.d. 5 juli 2007 over de integrale aanpak van schoolverzuim heb ik toegezegd de Tweede Kamer te berichten over de manier waarop de Inspectie toezicht houdt op het registreren van verzuim door scholen (Tweede kamer, 2006-2007, 30 800 VI, nr. 122). Met deze brief doe ik die toezegging gestand.

De beoogde rol van toezicht en handhaving komt aan de orde in de brief die ik u in april doe toekomen over onze voornemens voor een integrale aanpak van verzuim. In die brief presenteer ik de resultaten van de interdepartementale werkgroep Verzuim, waarin naast OCW ook de ministeries van Jeugd en Gezin, Justitie en Binnenlandse Zaken deelnemen.

Registreren en melden van verzuim

Scholen en instellingen voor vo en mbo moeten leerlingen bij langdurige, ongeoorloofde afwezigheid en bij voortijdig schoolverlaten (vsv) melden bij de gemeenten en de IB-Groep. Dit geldt voor leerplichtige leerlingen en voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar, respectievelijk voor leerlingen die een tegemoetkoming onderwijskosten of studiefinanciering ontvangen. Deze meldingsplicht is opgenomen in een aantal wetten, waaronder de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Leerplichtwet, de Wet Tegemoetkoming Onderwijskosten en de Wet studiefinanciering.

De Inspectie van het Onderwijs en de Auditdienst van OCW hebben een thematisch onderzoek gedaan naar de wijze waarop vo-scholen en bve-instellingen melding maken van langdurige, ongeoorloofde afwezigheid (verzuim) en voortijdig schoolverlaten (Themaonderzoek VSV 2007). Uit het onderzoek blijkt dat er door de onderzochte scholen en instellingen in sommige gevallen helemaal niet en in enkele gevallen te weinig of te laat melding wordt gemaakt van verzuim en/of uitval. Als oorzaken worden onder meer aangewezen: ingewikkelde regelgeving, gebrek aan aandacht voor registraties en technische voorzieningen bij scholen, en gebrek aan aandacht voor accuraatheid van meldingen en technische voorzieningen bij zowel gemeenten als de IB-Groep.

Om tegemoet te komen aan deze klachten wordt momenteel gewerkt aan de invoering van één loket voor het melden van verzuim. Dit loket wordt belegd bij de IB-Groep. Na afronding van de pilots, die momenteel met het loket worden uitgevoerd, moet deze faciliteit in 2008 en 2009 landelijk worden uitgerold.

Toezicht

In het kader van programmatisch handhaven vindt in 2008 verscherpt toezicht plaats in de sectoren vo en bve op het naleven van de wettelijke bepalingen tot tijdige melding bij gemeente en IB-Groep.

De overweging bij het verscherpte toezicht is met name het maatschappelijk belang om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Ook is hier het belang van de rechtmatige besteding van middelen (studiefinanciering) aan de orde. De spontane naleving van de regelgeving is wisselend, terwijl de verwachte effecten van naleving substantieel zijn. Het is van belang dat de keten van voorzieningen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen, goed werkt. Daartoe is naleving van de regelgeving voor verzuimmelding en -signalering noodzakelijk.

In het reguliere toezicht wordt naast de onderzoeken op instellingen als uitvloeisel van het risicogerichte toezicht, ook een steekproef van instellingen voor vo en mbo getrokken ter validering van de risicotaxaties. In 2008 wordt bij de instellingen in deze steekproef als onderdeel van het kwaliteitsonderzoek een nalevingsonderzoek uitgevoerd waarin bijzondere aandacht besteed wordt aan melding en signalering van schoolverzuim en vsv. Als geconstateerd wordt dat de wettelijke bepalingen niet nageleefd worden, wordt zoals te doen gebruikelijk een verbeteringsperiode afgesproken en volgt een nacontrole. Bij blijvend niet naleven volgt een melding aan de minister en kan eventueel een bestuurlijk traject volgen.

De informatie over dit onderdeel van het toezicht wordt apart geregistreerd en gerapporteerd, in elk geval in het Onderwijsverslag over 2007-2008.

In het toezicht door de Inspectie spelen zowel opbrengstgegevens, waaronder de cijfers voor VSV, als signalen over mogelijke tekortkomingen een belangrijke rol. Teneinde nadrukkelijker signalen te ontvangen over mogelijk in gebreke blijvende onderwijsinstellingen, zullen afspraken gemaakt worden met gemeenten, c.q. leerplichtambtenaren en RMC's. Bij signalen van mogelijke niet naleving van de meldingsbepalingen, kan de Inspectie, eventueel na gericht onderzoek, tot interventie en melding aan de minister overgaan.

Daarnaast biedt de Leerplichtwet voor gemeenten de mogelijkheid tot sancties voor in gebreke blijvende schooldirecties. Gemeenten kunnen hierin zelfstandig handhavend optreden. Daartoe zullen signalen die bij de Inspectie bekend zijn, worden doorgegeven aan de betreffende gemeenten.

Adviesaanvraag Inspecties Integraal Toezicht Jeugdzaken

Op dinsdag 3 april 2007 heeft in de Tweede Kamer de plenaire behandeling plaatsgevonden van het wetsvoorstel voor de kwalificatieplicht tot 18 jaar. De Kamer heeft daar het belang bevestigd van een

sluitende aanpak van spijbelen en voortijdig schoolverlaten door met name scholen en gemeenten (zie ook ingediende moties SP, Tweede Kamer 2006-2007, 30 901, nrs. 9 en 10).

In de brief van 13 februari 2007 aan de Tweede Kamer (Tweede Kamer, 2006-2007, 26 695, nr. 37) heeft de minister van OCW aangekondigd dat advies zou worden gevraagd over de aanpak van spijbelen en voortijdig schoolverlaten op lokaal niveau. De brief beschrijft het voornemen te komen tot een sluitende keten. De Inspecties die betrokken zijn bij het Integraal Toezicht Jeugdzaken (de ITJ-Inspecties) is gevraagd advies uit te brengen. Op basis van dat advies kan besloten worden of aanvullende maatregelen nodig zijn.

Momenteel wordt het ITJ-advies voorbereid. Naar verwachting brengen de ITJ-Inspecties begin april hun definitieve advies uit. Een van de onderwerpen in het advies is de hierboven genoemde verscherping van het handhaven van de meldplicht. Het definitieve ITJ-advies wordt meegenomen in de brief van de interdepartementale werkgroep verzuim, die in april aan de Kamer wordt gestuurd.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart